Выходить у Львовѣ що дня (кромъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адміністрацiи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 213. Недѣля 22 вересня (4 жовтня) 1891. Рôкъ I.

Булянже передъ судомъ исторіи.

Коли дня 7 сѣчня 1886 р. ґен. Булянже вступивъ бувъ до нового (третого) кабінету Фрейсінета, ако міністеръ вôйны и засѣвъ тамъ поручь теперѣшного президента републики Карнота, котрый тогди бувъ міністромъ фінансôвъ, здавалось, що для францускои републики настає нова ера, а зъ нею для Европы велика небезпечнôсть. Яко міністеръ вôйны розвинувъ бувъ ґен. Булянже дуже велику енерґію и ставъ бувъ приспѣшенымъ крокомъ приготовлювати Францію до великои вôйны. Ще добре въ памяти той великій переполохъ, якій пôйшовъ бувъ тогди, и коли всѣ вже думали, що вôйна ось-ось вже за плечима. Всѣ вказували тогди на Булянжера, яко на головного виновника того занепокоеня, а его слава росла зъ кождымъ днемъ. Майже пôвтора року бувъ вôнъ міністромъ вôйны и якъ тяжка змора мучивъ черезъ той часъ цѣлу Европу. За то росла слава его имени; цѣлый свѣтъ писавъ и говоривъ лишь о Булянжерѣ. По цѣлôй Франціи розкидувано множество брошуръ, величаючихъ спасителя Франціи и роздавано его портреты. За кождый разъ, коли вôнъ явивъ ся на улицяхъ мѣста на карôмъ кони и въ ґенеральскôмъ уніформѣ, витали его величезнй товпы народу зъ незрôвнано бôльшимъ ентузіязмомъ та оваціями, якъ самого тогдѣшного президента Ґревіого. А Булянже бувъ гордый зъ того и уважавъ ся дѣйстно вже за першу особу не то въ Франціи але й въ цѣлôй Европѣ. Тогди мабуть прийшло ему и на гадку бодай чи не стануть на чолѣ Франціи, та по примѣру Наполеона I зробитись єи диктаторомъ, бо коли опôсля въ маю 1887 р. упавъ бувъ кабінетъ Ґоблета, котрый ще въ въ грудню 1886 р. послѣдувавъ бувъ по кабінетѣ Фрейсінета а зъ нимъ уступивъ и Булянже, а ему казано выѣхати до Клермонъ-Ферранъ, та вôнъ не хотѣвъ того зробити и лишивъ ся бувъ въ Парижи. Колижь на енерґічный приказъ нового міністра вôйны ґен. Феррона вôнъ таки мусѣвъ выѣзджати, то на двôрци зелѣзницѣ явилось було 20 тысячѣвъ его прихильникôвъ и не хотѣли его пустити та стали его намавляти, щобы вôнъ ставувъ на ихъ чолѣ, скинувъ президента и правительство и щобы самъ управлявъ Францією. Товпа кричала заєдно: Прочь зъ Ґревімъ! Най жиє Булянже! Але вже тогди въ такъ важнôй хвилѣ можна було побачити, на скôлько вôнъ бувъ здôбный до рѣшаючого дѣла. Єму забракло тогди вôдваги и вôнъ поѣхавъ.

Въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше бо вже 14 серпня 1887 р. явивъ ся вôнъ знову тихцемъ въ Парижи. Сей его приѣздъ такожь ще добре въ памяти, вôнъ приѣхавъ перебраный за дѣда въ чорныхъ окулярахъ на очахъ и вôдъ сего часу почавъ вже грати дѣйстно комедію, приѣзджавъ кôлька разôвъ потайкомъ до Парижа, нараджувавъ ся тамъ зъ своими товаришами и все нѣбы то мавъ на думцѣ скинути президента и правительство. Вôнъ ставувъ въ спôлку зъ людьми найгôршои славы и розпочавъ аґітацію на великй розмѣры. Наконець засуджено его за непослухъ въ войску — спенсіоновано. Вôнъ скориставъ тогди зъ того и давъ ся выбрати на посла и почавъ зносити ся зъ бонапартистами та орлеаністами ажь на конець за міністерства Тірарда, коли Констанъ бувъ міністромъ дѣлъ внутрѣшнихъ, зроблено ему и его товаришамъ процесъ о зраду державы. Коли вôнъ не ставивъ ся передъ судомъ и розôйшлась була чутка, що его арештують, то вôнъ утѣкъ за границю. Мимо того засудивъ судъ его товаришѣвъ за зраду, а самого Булянжера ще и за спроневѣрене публичныхъ грошей на депортацію. Вôдъ того часу волочивъ ся Булянже за границею; бувъ первѣстно въ Льондонѣ, вôдтакъ довшій часъ на островѣ Джерзі, а опôсля въ Бруксели, де и закôнчивъ жите.

Але то лишь дуже коротенька и розумѣєсь зовсѣмъ неповна історія его політичнои дѣяльности. Історія его приватного житя показує ще поганѣйшй стороны. Вôнъ бувъ чоловѣкъ жонатый, мавъ двѣ дорослй доньки, зъ котрыхъ одна єсть монахинею, а мимо того навязавъ бувъ любовнй зносины зъ женщинами якъ найгôршои славы, зъ женщинами, що стояли навѣть пôдъ надзоромъ поліційнымъ. Найтѣснѣйша звязь лучила его однакожь зъ панею Бонменъ, черезъ котру розвѣвъ ся вôнъ бувъ зъ своєю жѣнкою. Бонменъ була донькою офіцира вôдъ маринарки, Рузета, и вийшла була за сына ґенерала вôдъ кавалеріи, Бонмена, але опôсля зъ нимъ розвела ся. Булянже стоявъ такожь въ звязи зъ шампаньскою міліонеркою ґр. д'Узе, котра давала ему величезнй грошѣ на то, щобы вôнъ выдвигнувъ на престолъ францускій ґрафа Парижа. Булянже бравъ грошѣ, зъ вôдки ся лишь дало, а коли ихъ вже ему не стало, зробивъ кулею конець свому нужденному житю

Для доповненя біоґрафіи Булянжера, треба ще хиба додати, що вôнъ родивъ ся 29 цвѣтня 1837 р. въ Реннъ, де его родичѣ були зажиточными мѣщанами. Въ 1856 р. вступивъ вôнъ бувъ до войска и бравъ участь въ походѣ противъ Кабілôвъ въ Альжірѣ, въ италіяньскôй вôйнѣ зъ 1859 р., вôдтакъ въ вôйнѣ въ Хинахъ, а въ 1871 році воювавъ противъ парискои кумуны.

Якъ же теперь судить сучасна історія того чоловѣка, що мавъ колись охоту стати героємъ свѣтовои славы? Не маємо ще вôдзыву францускихъ ґазетъ, що зъ нихъ можна дôзнатись, якъ судять его власнй краяне. То лишь можемо сказати, що вѣсть о смерти Бу-

---

2

ДОБРУДЖА
и Сѣчь Задунайска.

(Дальше).

Безпосередна причина до войны Запорозцѣвъ зъ Некрасовцями або Липованами була така:

Липоване жили, якъ вже сказано головно въ мѣсцевостяхъ якъ Катирлезъ и Дунавець а вôдтакъ ще Иванча, Горгова, Сарикеи, Бешь-Тепе, Тульча и другй. Они мали тутъ дуже догôднй мѣсця, зъ котрыхъ панували надъ цѣлымъ устємъ Дунаю. На катирлезкôмъ Дунаю (гирло св. Георгія) бувъ островець Качатинъ а на нѣмъ стоявъ великій дубъ зъ трома вôдногами. Липоване—такъ розказують собѣ иншй люде въ Тульчи и Сарикеи — подовбали въ тыхъ вôдногахъ дѣрки, позапускали кругомъ дерево и зробили такъ гнѣздо для якогось свого черця, котрого дуже поважали и мало ще не за святого ще за житя уважали, и вôнъ живъ у тôмъ гнѣздѣ. Пôдъ дубомъ ще поставили ему хату и зробили келію. А якъ вôнъ померъ, то тамъ таки, на тôмъ гнѣздѣ поклали его тѣло и покрыли червонымъ сукномъ — щобъ мощѣ, значить ся, були. А бувъ собѣ въ Сейменахъ козакъ, Притыка звавъ ся. Вôнъ скрôзъ ходивъ по поплавахъ за дикимъ звѣремъ, не боявъ ся нѣкого и всѣ его знали. Вôнъ отже побачивъ, що на тôмъ дубѣ щось червонѣєсь, вылѣзъ, подививъ ся, що то липованьскій святый, та скинувъ ôго, а сукно червоне взявъ и пôйшовъ собѣ. Але Липоване довѣдались о тôмъ. У нихъ була якась ворожка, баба Ковпачиха; та заманила до себе Притыку а Липоване повезли его до Прислава, розпяли его тутъ на дошку и пустили въ тôмъ мѣсци, де розходять ся вôдъ себе гирла сулиньске и георгієвске, долѣ водою. Въ Сулинѣ поймали его Греки, — плававъ вже неживый коло судна. Они призвали заразъ козакôвъ а тй пôзнали его и дали о тôмъ знати кошевому, Самійлови Калниболотскому въ Сейменахъ. Кошевый приѣхавъ заразъ до Некрасовцѣвъ и зажадавъ вôдъ нихъ сатисфакціи. Некрасовцѣ обовязали ся були заплатити за убійство Притыки велику суму грошей и дали були на то навѣть письмо; але скоро кошевый поѣхавъ, то они надумались инакше та ще й казали, що зле зробили, що выпустили зъ своихъ рукъ Запорожцѣвъ и ихъ головного проводиря. Скоро кошевый о тôмъ довѣдавъ ся, постановивъ инакше дѣлати, але передъ тымъ ще пôйшовъ до турецкихъ пашѣвъ въ Тульджи, Сулинѣ и Бабадаґу та радивъ ся ихъ, чи має бити Некрасовцѣвъ, чи нѣ. А тй сказали ему: „Щожь, маєте силу — то бийте ихъ, выганяйте ихъ къ чорту, та й годѣ!“

Кошевый вернувши до Сейменъ ставъ заразъ лагодити ся до походу на Некрасовцѣвъ. Двома невеликими вôддѣлами пустились вôдтакъ козаки долѣ Дунаємъ. Оденъ вôддѣлъ ишовъ лѣвымъ берегомъ а другій правымъ, черезъ липованьскй села и де лишь були Липоване, заразъ ихъ вырѣзували. Такъ прийшли они ажь до Вилкова при самôмъ устю килійского гирла и тутъ сполучили ся. Тутъ прилучили ся до нихъ ще другй козаки и они посѣдали на лодки та поплыли до Портицѣ, щобы зъ вôдси перебрати ся въ разінскій лиманъ та зайти Липованôвъ въ Дунавци зъ заду. Однакожь тутъ стрѣтили они вже велику силу Липованъ и мусѣли чекати, доки имъ ажь моремъ не прийде помôчь а тымчасомъ боронились вôдъ Липованъ, якъ могли. Коли прийшла помôчь, кинулись Запорожцѣ зновъ на Липованъ и взяли ихъ село Сарикеи та ще другй, але Дунавця, видко, все таки не могли взяти, бо пустились до Тульчи и зробили тутъ страшну рѣзню, котра тревала три днѣ а про котру ще до нинѣ въ Тульчи розказують.

Здаєсь, що Запорожцѣ все ще не мали вôдваги осѣдати въ сихъ сторонахъ и верну

ляижера принято въ Франціи зовсѣмъ рôвнодушно. Нѣмецка праса осуджуе его дуже остро; она называе его комедіянтомъ, котрый навѣть ще при смерти вôдогравъ комедію, бо замѣсть якъ пристало на вояка, що попавъ въ незгоду зъ власною вôтчиною, десь въ тихôмъ кутику вôдобрати собѣ жите, вôнъ пôйшовъ стрѣляти ся на могилу своеи любивницѣ; бувъ то чоловѣкъ легкодушный, слабого характеру и умѣвъ лишь театральною ложею высувати ся на передъ. Бувъ то ґенералъ безъ дисціпліны, мужь безъ вѣрности. Французскій ученый и сенаторъ Бертело сказавъ колись о Буляижерѣ, що вôнъ яко політикъ — велика нуля, чоловѣкъ слабого характеру и не перебираючій въ средствахъ, коли розходить ся о то, щобы заспокоити свою честилюбивôсть, а парискій ученый Льоранъ сказавъ свого часу, що Буляиже належить до рода тыхъ людей, зъ котрыми лишь дуже осторожно треба знакомити ся.

Справы краеві.

(Дôмъ притулку въ Перемышли, заложеный на памятку 40-лѣтнои рôчницѣ володѣня Є. Вел. Цѣсаря.) Рада громадска мѣста Перемышля рѣшила въ грудни 1887 р. выбудувати на памятку 40-лѣтного володѣня Є. Вел. Цѣсаря Францъ Іосифа I. дôмъ для убогихъ, чи дôмъ притулку и працѣ для 30 убогихъ и отворити се заведене дня 2 грудня 1888 р. И справдѣ дôмъ сей поставлено головно коштомъ лептъ жертволюбности публичнои, бо громада Перемышля дала лишь мѣсце пôдъ будову и камѣнь на основы (фундаменты) зъ своихъ власныхъ камѣноломôвъ. Кошты тои будôвлѣ выносили 9659 зр. 52 кр. а зъ внутрѣшнымъ ураджененъ, знарядемъ, бѣлемъ и т. ин. поверхъ 11.000 зр.

Дня 2 грудня 1888 р. посвятили и отворили се заведене. Начальный зарядъ тои институціи остае пôдъ управою дирекціи, що зложена зъ бурмістра мѣста, директора заведеня и мѣского лѣкаря. Внутрѣшный зарядъ и доглядъ надъ примѣщеными въ тôмъ заведеню убогими маютъ сповняти сестры монахинѣ.

Цѣлею заведеня есть примѣщене убогихъ осôбъ, котрі або задля старшого вѣку, або задля тѣлеснои уломности, нездôбні заробити собѣ на свое удержане. Число такихъ осôбъ, примѣщеныхъ въ тôмъ заведеню, мае выносити 30 осôбъ. На се призначила мѣска рада зъ доходôвъ громадскихъ 1.000 зр. рôчно, всякі дары новорôчні вôдъ христіянъ, таксы вôдъ музики, дары на сей дôмъ зложені, кары поліційні, вплываючі до фонду на убогихъ, вкôнци оплаты вôдъ представлень драматичныхъ, концертôвъ, штукъ кôнныхъ и иншихъ публичныхъ зрѣлищь, маючі побирати ся въ высотѣ 5 процентъ вôдъ сырого доходу.

Зъ приходôвъ вôдъ зрѣлищь мае ити двѣ третины на удержане убогихъ въ домѣ притулку и працѣ, а одна третина на пôдмоги до фонду убогихъ жидôвъ.

А позаякъ ухвала въ справѣ побору оплатъ вôдъ зрѣлищь мусить бути унормована краевымъ закономъ, тому на прошене громады мѣста Перемышля и зъ уваги на шляхотні побудки, котрі отсю фондацію дому притулку и працѣ покликали до житя, якъ такожь зô взгляду на чоловѣколюбну цѣль, якôй ся институція присвячена, а вкôнци зъ уваги, що хочь буджетъ мѣста Перемышля перетяженый дуже значными выдатками а все таки до удержаня того дому причиняе ся рôчною квотою по 1000 зр., рѣшивъ краевый Выдѣлъ предложити Соймови вôдповѣдный проектъ закона.

Пôсля проекту того закона мае громадѣ мѣста Перемышля прислугувати право накладаня и побираня оплатъ вôдъ представлень драматичныхъ, концертôвъ, штукъ кôнныхъ и иншихъ зрѣлищь публичныхъ до высоты 5 процентъ сырого доходу. Се право буде прислугувати громадѣ такъ довго, якъ довго буде истнувати фондація дому притулку и працѣ въ Перемышли.

Добутый зъ тыхъ оплатъ фондъ мае ся рôкрôчно обертати въ двохъ третинахъ на выпосажене дому притулку и працѣ, заложеного на удостопамятнене 40-лѣтнои рôчницѣ володѣня Є. Вел. Цѣсаря, а одна третина мае ити на субвенціи для фонду убогихъ жидôвъ мѣста Перемышля.

Переглядъ політичный.

Є. Вел. Цѣсарь вернувъ вчера вечеромъ о 11 годинѣ зелѣзницею Францъ Іосифа до Вѣдня и поѣхавъ черезъ мѣсто просто до Шенбруна. Въ мѣстѣ зроблено Є. Величеству величаве привитане. На дворци явила ся рада мѣста зъ бурмістромъ и его заступникомъ, президія маґістрату, та численні депутаціи. Є. Вел. Цѣсарь, кажуть, бувъ очевидно неприготовленый на таке приняте и глубоко тронутый, приступивъ до бурмістра и сказавъ: „Сердечно радую ся такими доказами привязаня, які виджу вертаючи до мого улюбленого Вѣдня. Дякую за ту сердечну овацію". Коли вôдтакъ Цѣсарь переѣздивъ улицями мѣста, представивъ ся Єму дѣйстно величавый видъ. Мѣсця передъ самымъ двôрцемъ були електрично освѣтлені, а всѣ домы були красно прибрані и такожь илюміновані. На многихъ домахъ при улицяхъ, котрыми Є. Вел. Цѣсарь переѣздивъ, були уставлені транспаренты зъ написами: „Благо Князеви мира!" Ратушь, будынокъ парляментарный, театръ народный ажь горѣли вôдъ електричного освѣтленя. Несчислиме множество народу творило шпаліръ улицями, котрыми Цѣсарь переѣзджавъ и витали Єго грôмкими окликами радости, а Цѣсарь розклонювавъ ся на всѣ стороны.

Выѣздъ Є. Вел. Цѣсаря зъ Праги вôдбувъ ся такожь надзвычайно торжественно. Цѣсарь подякувавъ по чески бурмістрови за приняте и президентови выставы за его труды. Передъ выѣздомъ своимъ выдавъ Є. Вел. Цѣсарь вôдручне письмо до намѣстника, въ котрôмъ пôдъ конець сказано: „Зъ глубины серця высказую мою подяку зъ бажанемъ, щобы въ будучности оба народы въ краю стояли завсѣгды въ згодѣ для добра вôтчины такъ, якъ въ теперѣшôй хвили." Для бѣдныхъ мѣста Праги жертвувавъ Є. Вел. Цѣсарь 5000 зр. а для Ліберца 1000 зр.

Мѣсце выбуху на мостѣ зелѣзничôмъ въ Розенталь розслѣджувала вчера спеціяльна комісія а инжиніръ Шімакъ орѣкъ, що бомбы пукли мабуть незадовго по ихъ заложеню. Ушкоджене показалось такъ незначне, що безпосередно по выбуху могло мостомъ переѣхати кôлька поѣздôвъ. Єсть майже певною рѣчею, що выбухъ той бувъ лишь злобнымъ збыткомъ, зробленымъ очевидно въ тôй цѣли, щобы середъ загальнои радости выкликати переполохъ. Жандармерія слѣдить пильно за виновникомъ того выбуху, але доси его не выслѣдила. Въ Ліберцу арештовано вправдѣ якогось соціялиста, але здаесь, що вôнъ не виноватый а правдивый виновникъ мабуть утѣкъ вже за границю.

Урядова ґазета берлиньска доносить, що вѣсть подана свого часу ґазетами, будьто бы пôдчасъ переѣзду царя черезъ Нѣмеччину все вже було готове до стрѣчи его зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ, але пôзнѣйше ту стрѣчу залишено, есть зовсѣмъ безосновна. — Въ Берлинѣ удержуесь знову вѣсть, що царь приѣде сюди въ падолистѣ. Такожь розôйшлась чутка, що Румунія приступила до тридержавного союза.

Нинѣ мае ся вôдбути похоронъ Буляижера; зъ Франціи прислано ажь 500 вѣнцôвъ на похоронъ. На засѣданю Буляижистôвъ вôдчитавъ Деруледъ завѣщане Буляижера, въ котрôмъ вôнъ каже, що вôдбирае собѣ жите не для того, будьто бы сумнѣвавъ ся о будучности, але длятого, що вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ есть страшно пригнобленый. Вôнъ назначае

лись назадъ до Сейменъ; здаесь, що и Турки перепудились тои рѣзнѣ, яку козаки въ Тульчи и Сарикеи зробили, бо розказують, що султанъ завзывавъ Запорожцѣвъ ажь до Константинополя, бо ажь въ 1813 роцѣ зважились они перенести Сѣчь зъ Сейменъ надъ усте Дунаю. Того року ранною весною пустились они въ походъ и прибули до Катирлеза, взяли его и тутъ оснували свôй Кошь та почали ставити церковъ. Але ихъ все таки кортѣло до Дунавця; ся мѣсцевôсть була далеко догôднѣйша для нихъ якъ пôдъ взглядомъ економічнымъ такъ и стратеґічнымъ. На Катерлизѣ — повѣдае собѣ народъ — не хотѣли они сидѣти, бо тамъ тôльки вода та очеретъ а зъ верху небо, а тутъ въ Дунавци е степы. Коли и якъ взяли козаки Дунавецъ, не знати, то лишь можна дôзнатись зъ оповѣдань народныхъ, що борба о ту мѣсцевôсть межи Запорожцями а Некрасовцями мусѣла бути довга и завзята. Конець кôнцемъ Некрасовцѣ вже дуже ослаблені мусѣли уступити та перенеслись до Малои Азіи а на ихъ мѣсце заложили собѣ козаки въ Дунавци задунайску Сѣчь и перенесли туды недобудовану въ Катерлизѣ церковь и все козацке майно.

Не будемо тутъ широко розказувати, якъ жили теперь козаки въ своѣй новôй Сѣчи, скажемо лишь коротко, що майже зовсѣмъ такъ, якъ въ старôй на Днѣпрѣ. Она складалась якъ и приднѣпрôвска зъ 38 курѣнѣвъ (козацкихъ хатъ), посередъ котрыхъ стояла паланка (хата кошевого). Дальше була церковь а до неи бувъ и священикъ, (народъ згадуе про якихсь панъ-отцѣвъ Лукіяна Кулѣша и Юстина); здаесь, що при церквѣ була такожь бібліотека, чи радше збôрка всѣлякихъ козацкихъ документôвъ. Що року на Покровы выбирали собѣ козаки старшину: кошевого атамана, асавулу (помôчника), судью, писаря, а крôмъ того ще драґомана (товмача). Кождый курѣнь выбиравъ знову свого курѣнного атамана. Такъ само выбиравъ ся и священикъ, (лишь не що року), а его потверджувавъ епископъ въ Ясахъ. Першимъ кошовымъ въ Дунавци бувъ Кальниболотскій, по нѣмъ бувъ Рогозяный-Дѣдъ, дальше якійсь Ляхъ, вôдтакъ Литвинъ, дальше Олекса Рясный, Василь Смыкъ, Бѣлуга, Сухиня, Гординя, а послѣднымъ Йосипъ Гладкій. Въ самôй Сѣчи жили звычайно лишь старі козаки, а доокола неи по селахъ и стоянкахъ молодші козаки и всѣлякі другі люде, що втѣкали зъ Россіи за Дунай. Оселѣ ті, въ котрыхъ було вже и жѣноцтво, звались зъ турецка раями. Число козакôвъ збôльшало ся теперь дуже скоро, будьто втѣкачами зъ Россіи, що втѣкали або передъ войскомъ, або допустившись якого злочина, втѣкали вôдъ кары, будьто людьми, котрыхъ умысно вербували на Украинѣ высылані зъ Добруджи „вожнѣ". Велика сила козакôвъ була Туркамъ дуже на руку. Они платили козакамъ готовыми грôшми, давали муку, сочевицю, оливу и оцетъ, доставляли имъ пороху и куль, а за то козаки мусѣли имъ помагати у войнѣ. Такъ брали козаки участь въ походахъ противъ Сербôвъ и Грекôвъ и помагали у войнѣ зъ Россією.

Розумѣе ся, що вôдъ коли козаки були поселили ся въ Дунавци, то були тамъ Россіи дуже не на руку, бо могли легко спиняти переходъ россійского войска черезъ Дунай. Россія старалась отже всякими способами ослабити задунайскихъ козакôвъ и уживала до того давныхъ, ще и нинѣ практикованыхъ способôвъ. Передъ россійско-турецкою войною являесь въ Сѣчи якійсь архімандритъ зъ Атоньскои горы, Филяретъ, и намавляе козакôвъ, щобы они вертали въ Россію: „Я васъ — каже — выведу въ Россію". Вôсѣмъ сотъ козакôвъ послухало его, сѣли на 28 лодокъ и поѣхали зъ нимъ въ Одесу. Филяретъ дôставъ за то вôдъ царя залотый нагрудный хрестъ а козакôвъ розôслано на всѣ стороны.

Саме передъ войною Россіи зъ Туреччиною въ 1828 р. знайшла собѣ Россія доброго пôдручника въ особѣ куренного атамана Иосипа Гладкого, котрый походивъ вже зъ новѣйшихъ козакôвъ „зъ мужикôвъ" и зъ нимъ вела въ великôй тайнѣ переговоры. Ще въ 1827 р. прийшло було до Сѣчи черезъ австрійского консуля въ Галацу письмо вôдъ россій-

Деруледа своимъ наслѣдникомъ и завзывае товаришѣвъ до дальшои борбы зъ тыми, що єго до смерти змусили и высказує жаль, що не мôгъ згинути на поли битвы. Показуєсь, що Булянже бувъ зовсѣмъ зруйнованый и лишивъ великѝ довги.

Римъ ставъ ся бувъ вчера зовсѣмъ несподѣвано мѣсцемъ великои демонстраціи, котру завинили деякѝ молодѝ француски богомольцѣ, котрѝ оглядаючи Римъ, зайшли були до Пантеону и тамъ на могилѣ кор. Віктора Емануила поступили собѣ дуже нетактовно вôдзываючись неприхильно о покôйнику. Скоро рознеслась вѣсть о тôмъ по мѣстѣ, потягнула товпа народу передъ готель, де тѝ Французы мешкали и змусила властителя готелю вывѣсити хоруховъ италіяньску. Поліція арештувала вôдтакъ тыхъ Французôвъ и мусѣла цѣлый день стерегти готель. Масы народу снувались улицями и выкрикували: Най жиє король! Най жиє Италія! Зъ францускои семінаріи здерто папскій гербъ. Вечеромъ мѣсто илюміновано.

Новинки.

— **Громадѣ Теляче** въ повѣтѣ пôдгаєцкôмъ жертвувавъ Є. Вел. Цѣсарь 100 на будову школы.

— **Руско народный театръ** пôдъ дирекцією п. Ив. Биберовича розпôчне дня 8 с. м. давати представленя въ Коломыи въ сали мѣского касина.

— **Греко-православный синодъ** на Буковинѣ, розпочавъ ся дня 30 м. м. богослуженємъ въ православнôй церквѣ въ Чернôвцяхъ, въ присутности всѣхъ выбраныхъ духовныхъ и свѣтскихъ делегатôвъ въ числѣ 45, а также въ присутности трохъ членôвъ свѣтскихъ именованыхъ Є. Вел. Цѣсаремъ, именно: Євроста Чеховича, совѣтникомъ судовымъ; Ивана Таборы дѣдича зъ Репужинецъ, и директора сучавскои гімназіи, Драчиньского. Загаломъ числить синодъ 52 членôвъ. Рано о 8 ôй годинѣ вôдбуло ся богослужене въ катедрѣ православнôй, вôдслужене самымъ митрополитомъ, Андрѣєвичемъ, вôдтакъ удались всѣ до митрополичои палаты и позасѣдали въ великôй синодальнôй сали мармуровôй, де зôбралась публика и справоздавцѣ дневникарскѝ, бо православный синодъ, яко тѣло, выйшовше зъ выбору — є явне. О год. 11-ôй удала ся депутація зъ 8 членôвъ до палаты краєвого правительства по цѣсарского комісаря, котрымъ именованый є самъ гр. Паче, президентъ краю. Коли гр. Паче прибувъ до митрополичои палаты, приняли пана Президента наперше у входѣ майстры церемоніи, а на поровѣ синодальнои салѣ митрополитъ Андрѣєвичъ. Панъ Президентъ занявъ призначене для него мѣсце и вôдчитавъ рескриптъ цѣсарскій скликуючій синодъ, а опôсля заявивъ, що ухвалы синоду, вôдбувшого ся передъ десятьма роками, не дôстали цѣсарскои санкціи. Президентъ вычисливъ, зъ якихъ причинъ се стало ся, а именно: правительство не могло згодити ся, щобы митрополитъ бувъ выбиряный а не именованый цѣсаремъ, а дальше не могло увзглядпити бажаня, щобы зарядъ оріентального фонду перенести на консисторію. Зъ порядку дневного митрополитъ вôдкрывъ синодъ довгою промовою, выголошеною по румуньски и сказавъ, що задачею сего синоду єсть ухвалити статутъ синодальнои дѣяльности.

— **Выборы** до рады громадскои въ мѣсточку Рудкахъ вôдбули ся дня 23 и 24 м. м. До рады увôйшло 23 радныхъ христіянъ а лишь одинъ и то поважный жидъ, чого перше не бувало, бо репрезентація громадска звычайно складала ся зъ половины жидôвъ, котрѝ господарували и правили мѣстомъ по своему.

— **Огнѣ**. Въ Бѣлинцѣ повѣта самбôрского знищивъ огонь послѣдными днями 8 господарскихъ загородъ; шкода выносить 3187 зр. и була лишь въ части убезпечена. — На передмѣстю самбôрскôмъ „Середня" погорѣло двохъ господарѣвъ. Огонь повставъ имовѣрно черезъ пôдпалене; шкода въ высотѣ 1850 зр. убезпечена въ половинѣ.

— **Мыши.** Въ Станіславôвщинѣ появила ся на поляхъ превелика сила мышей. Выѣдають, де лише що єсть на поли, конюшину спасли а корѣня выѣли. Господарѣ мусѣли чимъ швидше выбирати бараболю и ломити кукурузу. Озимину шкода й сѣяти. У збôжу зôбранôмъ сего лѣта шкоды величезнѝ.

— **Змѣна властителя**. Село Лещкôвъ, коло Варяжа сокальского повѣта, набувъ вôдъ п. Володислава Пайґерта п. Стан. Ломницкій, властитель Варяжа за 170.000 зр.

— **Розбôйники**. Зъ Бродôвъ доносять, що тамошна жандармерія выловила въ ночи дня 30 м. м. въ лѣсахъ на россійскôй граници цѣлу ватагу розбôйникôвъ, зложену зъ 7 людей заосмотреныхъ въ ручницѣ, прилады злодѣйскѝ до вламуваня ся въ коморы, напитки присыпляючѝ и иншѝ злодѣйскѝ оружія. Тота ватага непокоила вже вôдъ довшого часу цѣлу околицю. Розбôйникôвъ вôдставлено до Бродôвъ.

— **Ческа выстава въ Празѣ** дочекала ся вже другого гостя міліонового, котрый якъ разъ зъявивъ ся тогди, коли на виставѣ находивъ ся Єго Величество Цѣсарь.

— **Самоубійства въ европейскихъ арміяхъ.** Войсковый лѣкарь французкій, Р. Льонґе, представивъ на послѣднôмъ конґресѣ для ґіґієны и демоґрафіи въ Льондонѣ интересуючу статистику самоубійствъ въ европейскихъ арміяхъ. На чолѣ стоить армія австрійска, въ котрôй на 100.000 людей було пересѣчно въ еднôмъ роцѣ 122 самоубійствъ, пôсля обчисленя зъ лѣтъ 1875 до 1887. Подрôбнѝ даты вказують, що самоубійства множать ся зъ кождымъ рокомъ, бо коли въ рр. 1875 до 1880 було пересѣчно 112 самоубійствъ, то въ рр. 1881 до 1887 було ихъ 131. Дальше показує ся, що самоубійства становлять 20 прц. загального числа смертельности въ австрійскôй арміи. Въ арміи нѣмецкôй було вôдъ 1878 до 1888 пересѣчно на сто тысячь людей 67 самоубійцѣвъ. Въ италіяньскôй арміи бувало въ часѣ вôдъ 1874 до 1889 пересѣчно на рôкъ 40 самоубійствъ на сто тысячь, у францускôй арміи 29, въ бельґійскôй 24 въ аґлійскôй 23, россійскôй 20, а въ испаньскôй 14 выпадкôвъ самоубійства.

— **Вовки и медведѣ** на Буковинѣ розпаношились на добре. Свѣжо доносять, що сими часами появили ся въ горскôмъ селѣ Шипотѣ (коло Берґомета) вижницкого повѣта и наробили тамъ великои шкоды въ худобѣ.

Вѣсти епархіяльни.

Аеп. Львôвска.

Введенѝ оо.: Ив. Сѣрко яко сотрудникъ въ Сосновѣ, Сильвестръ Вояковскій яко парохъ въ Богданôвцѣ и Андрей Обрѣзкôвъ яко завѣдатель Мальчичь.

Сотрудництво одержавъ: о. Левъ Курмановичь зъ Гнильця въ Яричевѣ.

Завѣдательства одержали оо.: Теод. Ковальскій зъ Покровець въ Явчи, и Теоф. Щуровскій въ Лукавици.

Канонічну институцію одержали оо.: Меч. Миговичь зъ Явча на Покрôвцѣ, Ив. Мартинюкъ-Лотоцкій на Синькôвъ и Ив. Безушко на Великополе.

Увôльненѝ оо: Иванъ Кобриновичь вôдъ парохіи въ Ланахъ и Евг. Витошиньскій вôдъ сотр. въ Гнилицяхъ вел.

Парохіяльный испытъ конкурсовый выдержали оо.: Мих. Горбачевскій, Ант. Сосенко, Юл. Дудыкъ, Ант. Зарихта, Вит. Билиньскій, Юл. Сухаровскій, Ом. Тарнавскій, Ив. Тимцюракъ, Ом. Брояковскій и Вол. Вахнянинъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Торгъ збôжемъ.

3 Жовтня	Львôвъ	Тернопôль	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	10—10·25	9·70 10·—	9·50 10·10	10·—10·50
Жито	8·00—8·65	8·— 8·40	8·—8·50	8·25—8·70
Ячмѣнь	6·50—7·70	6·——7·25	6·——7·—	6·50—8·—
Овесъ	7·00—7·30	6·80 7·—	6·70—7·—	7·00—7·40
Горохъ	6·50—9·—	6·50 8·—	6·25 9·—	6·50—9·—
Выка	—·—·—	—·—·—	—·—·—	—·—·—
Рѣпакъ	13.—13.50	13·—13·—	13·—13·25	13·—13·50
Хмель	55—60—	—·—·—	—·—·—	—·—·—
Конюшина чер.	42·—52·—	41·—48·—	41·—47·—	42·—52·—
Конюшина бѣла	—·—·—	—·—·—	—·—·—	—·—·—
Оковита	17·—17·70	—·—·—	—·—·—	—·—·—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ вôдъ 18·50 до 19·50 зл.

Жито пошукує ся.

Хмель вôдъ 55 — до 60·— за 56 кильо

Телеграмы.

Будапештъ 3 жовтня. Буджетъ угорскій замкнено малою звышкою. Дня 7 с. м. дасть мін. Векерле въ парляментѣ пояснене буджетове.

Брукселя 3 жовтня. Похоронъ Булянжера вôдбуде ся тихо, бо духовеньство вôдмовило участи. Завѣщане буде оголошене по похоронѣ.

Берлинъ 3 жовтня. Вѣсть, будьто бы царь мавъ въ падолистѣ приѣхати до Берлина єсть безосновна.

Софія 3 жовтня. Міністеръ справедливости Тончевъ подавъ ся до димісіи; теку єго обнявъ провізорично міністеръ дѣлъ заграничныхъ Грековъ.

ского ґенерала Тучкова въ Измаилѣ, що буде вôйна. Старшина зôйшлась и радила, що робити. Дехто радивъ втѣкати. Але тогдѣшный кошевый Василь Незамаѣвскій сказавъ: „Богато народу запропастимо, — Турчинъ вырѣже! Нѣ, нехай хто заводивъ, той и выводить, а я не буду выводить!" А старѝ атаманы стали єму радити: „Пôдожди до Покровы а тамъ якъ выберуть другого, то той нехай и робить се дѣло!" — Прийшлось на Покрову 1827 р. выбирати старшину. Незамаѣвскій не хотѣвъ приятись атаманьства, а раѣ т. є. мужики та простѝ козаки були вже видко добре пôдготовленѝ Москалями, бо оденъ зъ нихъ, Уласъ, сказавъ: „Богато вже ставили Запорожцѣ кошовыхъ, — нехай и мы мужики поставимо!" Вôнъ предложивъ отже выбрати кошевымъ атаманомъ свого кума, курѣнного атамана Йосипа Гладкого, котрый мабуть вже тогди переписувавъ ся потайкомъ зъ россійскимъ ґенераломъ Тучковымъ въ Измаилѣ. Гладкій ставъ тогди намавляти козакôвъ, абы они вертали до Россіи и розпустивъ на пострахъ поголоску, що султанъ велить передъ вôйною зъ Россією перевести Сѣчь ажь въ Египетъ.

Передъ Великодными святами прийшло письмо вôдъ великого везира, абы Гладкій приславъ пôдъ Сілістрію 13 тысячѣвъ козакôвъ. Три разы писавъ везиръ а Гладкій ажь за третымъ разомъ повѣвъ два тысячѣ на самъ Великдень и сказавъ везирови, що Сѣчь не може вже бути въ Дунавци, вôнъ забере єи и церковь та переведе въ Ядерне (Адріянопôль). Вôнъ вернувъ отже до Дунавця а тамъ заставъ вже великій переполохъ. Турки мабуть дôзнались вже були о всѣмъ та стали выступати противъ козакôвъ а тѝ втѣкали, куды хто видѣвъ. Гладкій зôбравъ тогди ще малый вôддѣлъ, и сѣвъ зъ нимъ на лодки та поѣхавъ зъ Катерлиза въ килійске гирло а зъ вôдси Дунаємъ до Измалова до ґен. Тучкова, де бувъ вже и царь Николай и ґен. Дибичь. Тутъ пôддавъ ся Гладкій Москалямъ и показавъ имъ дорогу черезъ Дунай коло Исакчи а царь надѣливъ єго за то хрестомъ а зъ прийшовшихъ зъ нимъ козякôвъ утворивъ запорожскій пѣшій полкъ и зробивъ Гладкого командантомъ того полка а опôсля атаманомъ азовского козачого войска. Гладкій живъ потôмъ ще 14 лѣтъ и померъ въ своимъ хуторѣ въ Катеринославскій ґуберніи 1866 р. на холеру. По єго выходѣ за Дунавця Турки та Молдаване поубивали много козакôвъ та простыхъ людей, жѣнокъ и дѣтей и такъ зробили конець задунайской Сѣчи.

(Конець буде.)

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимає Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.